

Tartu Ülikool
Psühholoogia instituut

Triin Alliksoo

**AFEKTIIVSED NORMID EESTIKEELSETELE NIMI-
SÕNADELE NING SÕNADE EMOTSIONAALSE SISU
TAJUMINE MEESTEL JA NAISTEL**

Seminaritöö

Juhendaja: Gerly Kukk

Läbiv pealkiri: Eestikeelsete stiimulsõnade andmebaasi loomine

Tartu 2014

Kokkuvõte

Afektiivsed normid eestikeelsetele nimisõnadele ning sõnade emotsionaalse sisu tajumine meestel ja naistel

Käesolev töö kajastab afektiivseid hinnanguid 120 eestikeelsele nimisõnale. Uuring viidi läbi lumepallvalimil Interneti vahendusel ning selles osales 102 eesti keelt kõnelevat inimest (57 naist ning 45 meest), kes hindasid sõnu lähtudes nende emotsionaalsest aktivatsioonist ning emotsionaalsest valentsist (mõjust). Sõnad, mida katseisikutel hinnata paluti, valiti pseudojuhusliku algoritmi järgi Eesti Kirjakeele Sagedussõnastikust. Uuringus vaadeldi ka soolisi erinevusi eestikeelsete sõnade emotsionaalse sisu tajumisel. Tulemused näitavad, et naised andsid negatiivseks kategoriseeritud sõnadele (nt hirm, kurat, häda) negatiivsemaid valentsihinnanguid kui mehed ($t(98)=2.379$, $p=0.019$), aga üldiselt meeste ja naiste keskmised valentsi (positiivne ja negatiivne koos) ja mõju hinnangud statistiliselt olulisel määral ei erinenud. Selle uuringu tulemusena koostatud sõnade hinnangute andmebaasi on võimalik edaspidi rakendada erinevate eksperimentaalsete katsete läbiviimiseks teadustöös, mis nõuavad ühe katsematerjalina eestikeelseid stiimulsõnu.

Abstract

Affective norms for Estonian nouns and perception of the emotion content of the words in men and women

Current study presents the results of affective ratings for 120 Estonian nouns. The study was carried out on the Internet (sample size was 102: 57 women and 45 men). Subjects rated the emotional arousal and valence of the words randomly picked out from the Estonian Literary Dictionary of Frequency. Gender differences in perception of the emotional content of the words was also studied. Results revealed that words categorized as negative (such as fear, devil, trouble) had more negative valence scores in women compared to men ($t(98)=2.379$, $p=0.019$), but overall women's and men's mean self-reports for emotional valence or arousal did not differ substantially. The database for affective ratings of Estonian nouns can be used in different scientific experiments that require nouns as stimuli.

Sissejuhatus

Psühholoogilised uurimused sisaldavad sageli emotsionaalse sisuga stiimuleid, nagu seda on näiteks sõnad, pildid, hääled, lõhnad, jutustused ning filmid. Emotsionaalsete hinnangute uurimusi on varasemalt kirjeldatud nii piltide (Lang, Bradley, & Cuthbert, 2008), helide (Bradley & Lang, 1999b), kui ka sõnade kohta erinevates keeltes.

Varasemalt on sõnade afektiivseid norme kirjeldavaid andmebaase loodud inglise keelsete sõnadega (Bradley & Lang, 1999a; Altarriba, Bauer, & Benvenuto, 1999; Stevenson, Mikels, & James, 2007), hispaania keelsetega (Redondo, Fraga, Padron, & Comesana, 2007), saksa keelsetega (Võ et al., 2009; Võ, Jacobs, & Conrad, 2006; Lahl, Göritz, Pietrowsky, & Rosenberg, 2009), prantsuse keelsetega (Freibergs, 1976), soome keelsetega (Eilola & Havelka, 2010), hollandi keelsetega (Moors et al., 2013), kuid teadaolevalt ei ole sellist sõnade afektiivse mõju uurimust tehtud veel eestikeelsete sõnadega.

Sõnade emotsionaalne sisu mõjutab olulisel määral nende töötlust, nagu on selgunud mitmetest leksikaalset otsustust sisaldavatest ülesannetest (Eviatar & Zaidel, 1991; Kanske & Kotz, 2007; Nakie, Smith, Busis, Vythilingam, & Blair, 2006; Ortigue et al., 2004; Scott, O'Donnell, Leuthold, & Sereno, 2009; Sim & Martinez, 2005). Varasemalt on läbi viidud hulgaliselt uurimusi, mis on kirjeldanud neutraalse ja emotsionaalse sisuga sõnadevahelisi erinevusi lähtudes mitmetest erinevatest aspektidest, nagu näiteks nende töötlemise kiirus (Kuchinke et al., 2005), emotsionaalsuse mõjust tähelepanule (Williams, Mathews, & MacLeod, 1996; Flowers & Stoup, 1997) ning mälule (MacKay & Ahmetzanov, 2005; Kuchinke et al., 2006; Sim & Martinez, 2005).

Eelnevast lähtudes oleks hea, kui oleks võimalik erinevates ülesannetes kasutada sõnu, millele on eelnevalt antud emotsionaalne hinnang. Need hinnangud võimaldavad edaspidi uurijatel valida teatud kriteeriumite põhjal (näiteks võimalikult neutraalse lähedaste hinnangutega sõnad või positiivsed sõnad), olenevalt katse sisust ning eesmärkidest, välja stiimulmaterjali mitmesuguste katsete jaoks, mis hõlmavad ühe materjalina eestikeelseid sõnu.

Selle töö eesmärgiks ongi luua stiimulsõnade andmebaas eestikeelsete nimisõnadega. Käesolevas uurimuses lähtutakse sõnade hindamisel kahest dimensioonist (sõnade valents - hinnang sõna positiivsusele; ning sõnade aktivatsioon - mõju, intensiivsus), mida on varasemates uuringutes peetud põhimõõdeteks sõnade emotsionaalsuse ja neutraalsuse variatiivsuste kirjeldamisel (Russell, 1991; Osgood, Suci, & Tannenbaum, 1957; Kissler, Assadollahi, & Herbert, 2006). Eestikeelsete stiimulsõnade emotsionaalsete hinnangute kogumiseks viiakse eesti keelt kõnelevate inimeste seas Interneti vahendusel läbi hinnangute

kogumise katse. Selle töö tulemusena saadud andmestik sisaldab normatiivseid hinnanguid sõnade emotsionaalse valentsi ning emotsionaalse aktivatsiooni kohta.

Lisaks üldistele keskmistele hinnangutele võrdlesime, kas mehed ja naised kalduvad andma eestikeelsetele sõnadele mõnevõrra erinevaid hinnanguid. Üldiselt on teada, et naistel esineb rohkem meeleolu- ja ärevushäireid ning on kõrgem neurootilisus (Goodwin & Gotlib, 2003; Weisberg et al., 2011). Seega naistel on kalduvus tõlgendada ja tajuda end ümbritsevaid keskkondlikke stiimuleid negatiivsemana kui meestel.

Lähtudes Bauer & Altarriba (2008) uurimusest, püstitasime järgneva hüpoteesi:

H: Naissoost katseisikud annavad sõnadele negatiivsemaid valentsihinnanguid ja kõrgemaid mõjuhinnanguid kui mehed.

Meetod

Valim

Käesolev uurimus on läbi viidud mugavusvalimil. Sellest võttis osa 102 eesti keelt kõnelevat katseisikut, kellest kahe meessoost katseisiku tulemusi arvesse ei võetud, kuna ühel juhul oli vastatud enamus vastuseid, olenemata sõna sisust, väärtusega 100 ning teise katseisiku puhul 0 või 50. Katse sooritamiseks kulunud aeg oli mõlemal katseisikul võrreldes teistega ebareaalselt lühike ning on alust arvata, et sõnade sisulist töötlust ei toimunudki. Lisaks oli ühe katseisiku väljajätmise põhjuseks monotoonsete vastuste kõrval ka tema vanus 15, mis oli ainus alla 18 eluaasta jääv vanus.

Arvesse võetud 100-st katseisikust 43 olid mehed ning 57 naised. Meeste keskmine vanus oli 30.2 (SD =12.2), naistel 28.9 (SD= 10.9). Meeste vanus jäi vahemikku 18-61, naistel 18-53. Kuna uuring on läbi viidud suure vanusevahemikuga valimil, siis toon välja ka valimi jaotuse vanustelõikes: 18-20 aastaseid katseisikuid 23, 21-30a 46 inimest, 31-40a 6 inimest, 41-50a 19 inimest, 51-61a 6 inimest.

Katsematerjal

Katses kasutatavad 120 eestikeelset nimisõna on võetud Eesti Kirjakeele Sagedussõnastiku e-versioonist (Kaalep & Muischnek, 2002), kust võtsin kõikide sõnaliikide hulgast esialgu välja kõik nimisõnad, mille tulemusena jäi 10 000 sõnast järele 5068 sõna. Seejärel jätsin välja kõik nimisõnad, mille pikkus ei jäänud 3-5 täheühiku vahemikku.

Järelejäänud 1448 nimisõna sai järjestatud esinemise sageduse alusel ning et vähendada veelgi sõnade hulka, sai välja jäetud nimisõnad, mille esinemissagedus nii ajakirjanduses kui ilukirjanduses kokku jäi alla 100. Selle tulemusena jäi valikusse 271 sõna, mille hulgast sai pseudojuhuslikult¹ välja valitud 120 selles katses lõplikult kasutatavat nimisõna.

Katsesse on valitud 3-5 tähelised sõnad, kuna sageli on ka erinevate sõnu sisaldavate eksperimentaalsete (näiteks tähelepanu ja mälu) katsete puhul kontrollitud ühe parameetrina ka sõnade pikkus. Pikemate sõnade kodeerimine võtab kauem aega ning nõuab suuremaid ressursse. Samuti muudab sõnades tähtede arvu piiramine sõnad visuaalselt sarnasemaks ning seeläbi erinevad eelkõige tähenduse ja sisu poolest.

Katse protseduur

Katse viisin läbi Interneti vahendusel elektroonsel kujul, kasutades selleks valmis programmeeritud küsimustikku. Katses osalemiseks oli tarvis teada vastavat Interneti aadressi, millel küsimustik asus. Seda jagati suhtlusvõrgustikes, Tartu Ülikooli loengutes ning tudengilistis AÜ õpilastele, osadele ajateenijatele Eesti Mereväes ning levitati tutvusringkonnas. Katses osamine oli anonüümne ja kõigile vabatahtlik ning Tartu Ülikooli õpilastel oli soovi korral võimalus teenida ühe katsetunni jagu katsepunkte. Osalejatel oli soovi korral võimalus katse poole pealt katkestada. Pooleli jäetud vastamisi hiljem arvesse ei võetud. Samuti ei olnud võimalik tehnilistel põhjustel pooleli jäänud testi hiljem taastada ning tuli alustada otsast peale.

Katses osalejatele kuvati esmalt lühike tutvustus andmete koguja ning eesmärgi kohta ning seejärel lühike katsekirjeldus, mis oma sisult oli järgnev:

“Tegemist on eestikeelsete stiimulsõnade hindamise testiga, kus palutakse hinnata sõnade valentsi ning mõju (aktivatsiooni). Hinnangu andmine toimub skaalal 1-100 ning vastamine peaks toimuma võimalikult kiiresti ning sõnu pikemalt analüüsimata. Katses osamine on vabatahtlik. Katsematerjal (eestikeelsed sõnad) võib omada emotsionaalset sisu ning tekitada teis emotsioone. Vajutades nuppu "osale" olete nõustunud selles katses osalema ning sellega, et teie anonüümseid andmeid kasutatakse teadustöös.”

Nõustudes katses osalema, küsiti andmeid katseisiku vanuse ja soo kohta ning mindi edasi katse põhiosa juurde. Edasi järgnes kaks teemablokki, mis esinesid katseisikul

---

¹Kasutasime R-tarkvara (versioon R-3.0.1) funktsiooni rand(), et genereerida juhuslikke arve vahemikust 1-271 120 korda, tingimusel, et juba valitud numbrid ei korduks.

juhuslikus järjekorras. Ühel juhul paluti esamalt hinnata sõnade emotsionaalset valentsi ning seejärel sõnade mõju ning teisel juhul vastupidi – esmalt hinnangud sõnade mõju kohta ning seejärel hinnangud valentsi kohta. Katses esitati valentsi ning mõju küsimused eraldi blokkidena, et need oleksid üksteisest sõltumatud ning katseisikutel puuduks võimalus võrrelda samale sõnale antud vastuseid. Olenemata sellest, kumb teemablokk katseisikule esimesena tuli, eelnes sellele lühike kirjeldus selle olemuse kohta ning instruktsioon edasiseks.

Valentsi teemabloki korral:

Järgnevalt hinnake palun esitatud sõnade emotsionaalset valentsi. Valentsi hindamine toimub skaalal 1-100. Selleks nihutage liugurit skaalal soovitud määral vastavas suunas.

Negatiivne valents - st kurb, ärritatud, rahulolematu; Positiivne valents - st rõõmus, rahulolev, lootusrikas.

Mõju (aktivatsiooni) teemabloki korral:

Järgnevalt hinnake palun esitatud sõnade aktiveerivust (mõju). Mõju hindamine toimub skaalal 1-100. Selleks nihutage liugurit skaalal soovitud määral vastavas suunas.

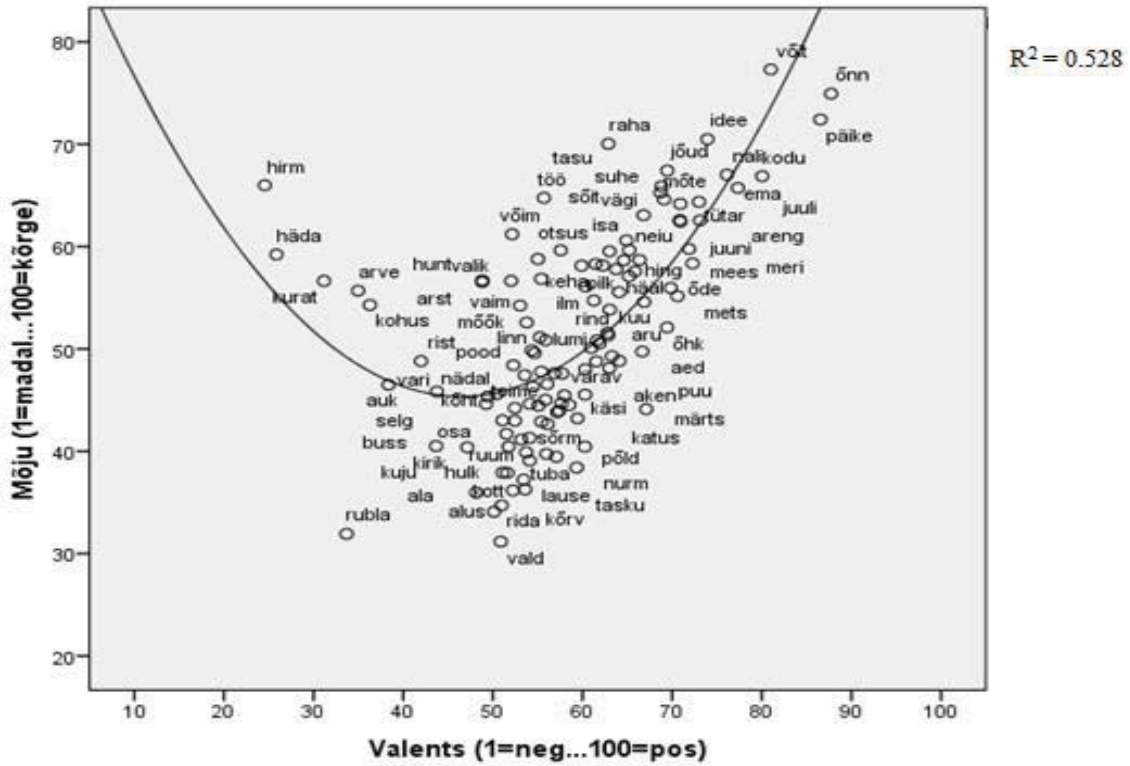
Madal aktiveeritus - st rahulik, unine, mitte üldse aktiveeriv; Kõrge aktiveeritus - st erutatud, virge, väga aktiveeriv.

Katseisikute ülesandeks oli anda oma hinnang kõigi 120 sõna valentsi (negatiivne-positiivne) ning aktivatsiooni (madal-kõrge) kohta pideval arvulisel skaalal 0-100. Selleks tuli fikseerida oma vastus arvutiekraanil. Sõnad ilmusid ekraanile alati ükshaaval ning juhuslikus järjekorras. Ka järgmise teemabloki sõnade järjekord erines eelneva bloki sõnade järjekorrast.

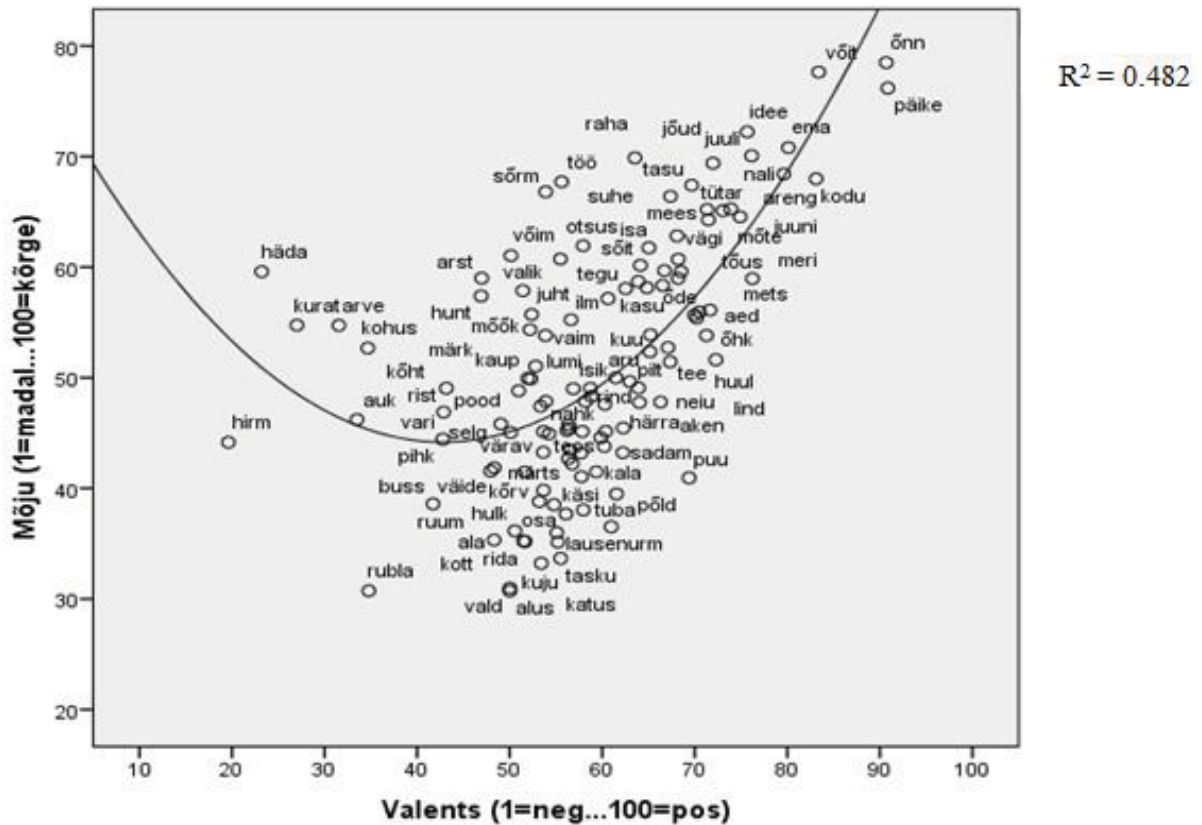
Tulemused

Iga katses kasutatud 120 eestikeelse sõna emotsionaalse valentsi ning emotsionaalse aktivatsiooni hinnangud on leitavad töö lisades. Seal on kajastatud nii kõigi 100 katseisiku keskmised hinnangud (Lisa 1.), kui ka eraldi nii meeste (Lisa 2.) kui naiste (Lisa 3.) poolt antud keskmised valentsi ning aktivatsiooni hinnangud sõnadele. Lisas olevates andmetabelites on olemas igale sõnale antud valentsihinnangu keskmine skoor (valentsi keskm.) ning nende standardhälbed (valentsi SD), igale sõnale antud mõjuhinnangu skoor (mõju keskm.) ning nende standardhälbed (mõju SD). Samuti on seal välja toodud iga sõna

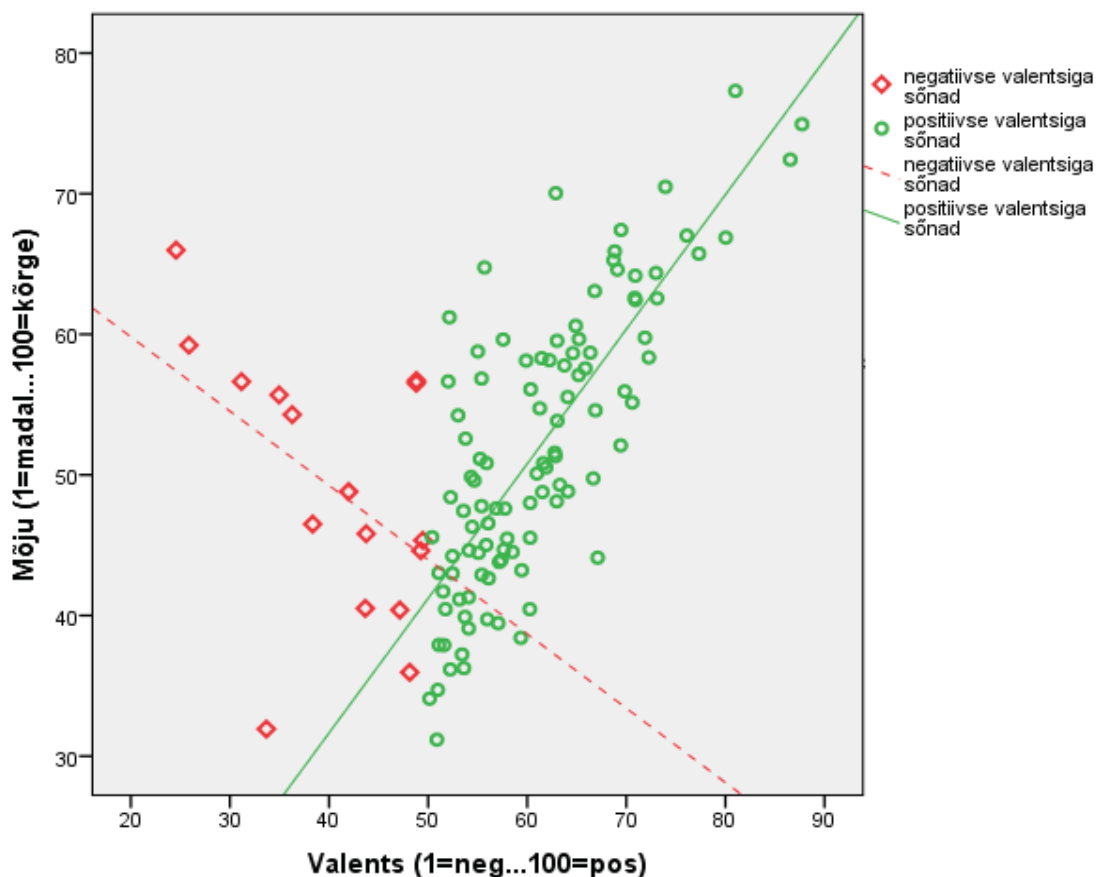
Joonis 1. Kõigi 100 katseisiku keskmised valentsi ja mõju hinnangud igale sõnale.

Joonis 3. Naissoost katseisikute keskmised valentsi ja mõju hinnangud igale sõnale. N=57

Meeste tulemuste põhjal on kõige kõrgemad valentsihinnangud antud sõnadele õnn, päike, võit, neiu, kodu, ema, tütar, idee, naine, nali, suhe, õde, juuni, mets, juuli (Joonis 2.). Naised on aga hinnanud kõige positiivsemateks sõnadeks päike, õnn, võit, kodu, ema, nali, meri, juuli, idee, areng, juuni, tütar, õhk, jõud, mets (Joonis 3.) Kõige kõrgema aktiveeruvusega sõnadeks on mehed hinnanud sõnu võit, neiu, naine, raha, õnn, idee, päike, vägi, kodu, nali, mõte, hirm, jõud, tasu, suhe; naised aga sõnu õnn, võit, päike, idee, ema, juuli, raha, jõud, nali, kodu, töö, tasu, sõrm, suhe, juuni, mees.

Sõnade grupeerimise ühe viisina sai kasutatud klasteranalüüsi, mille tulemusena moodustus sõnade valentsihinnangute (N=100) põhjal suhteliselt rangest kriteeriumist lähtudes (Eukleidiline distantis üle 20ne) kaks gruppi. Üks grupp moodustus sõnadest hirm, häda, vari, buss, rist, arve, rubla, kohus, auk, kurat ning seda võiks seostada negatiivsete valentsihinnangutega. Teise gruppi kuulusid kõik ülejäänud katses kasutatud sõnad (katses kasutatud sõnad on leitavad Lisast 1.). Selle põhjal vaatasime eraldi lineaarseid seoseid positiivsete ja negatiivsete sõnade valentsi ja mõju väärtuste vahel (Joonis 4.). Positiivsete valentsihinnangute ja mõjuhinnangute vahel esines tugev positiivne korrelatsioon $r(98)=0.61$ ning negatiivsete sõnade ja mõjuhinnangute vahel nõrgem negatiivne korrelatsioon $r(98)=0.23$. Selle põhjal võib öelda, et mida tugevam on positiivse valentsi hinnang, seda

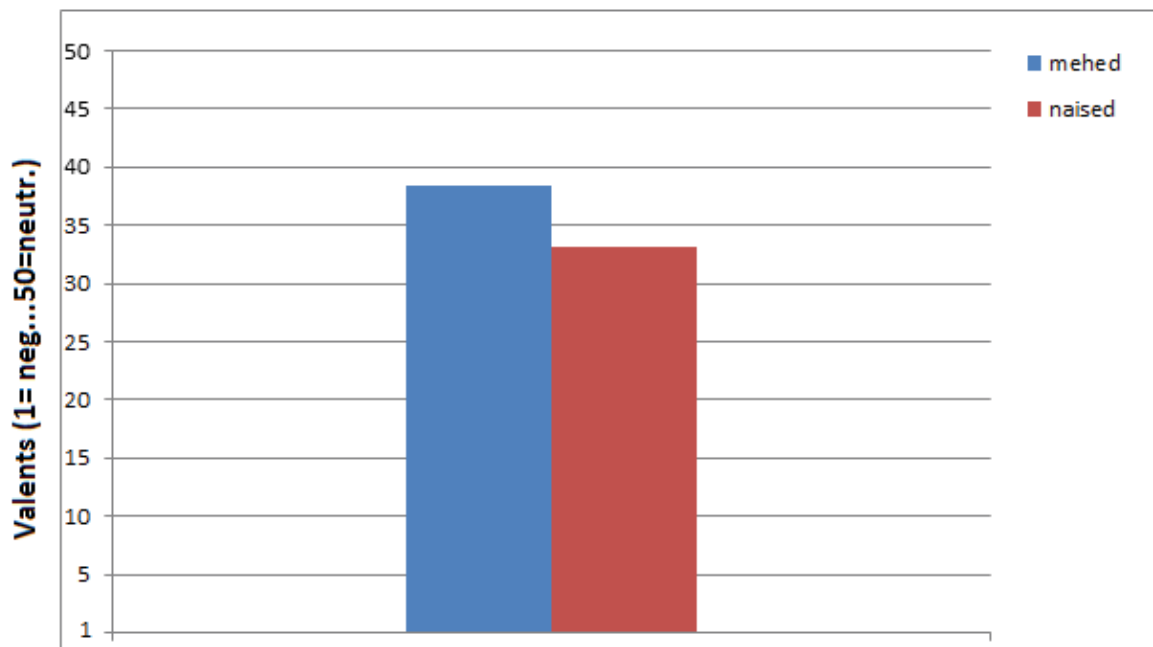

Joonis 4. Positiivsete ja negatiivsete valentsihinnangutega sõnade seos mõjuhinnangutega. N=100

tugevam on ka mõjuhinna ning mida negatiivsem on valentsihinna, seda kõrgem on mõjuhinna, kuid mitte nii palju kõrgem kui positiivsete sõnade puhul. Negatiivse valentsiga sõnade korral ($R^2=0.23$) mõju hinna kasvavad aeglasemalt kui positiivse valentsiga sõnade korral ($R^2=0.61$). Koostasin sama joonise eraldi ka meestele ja naistele, kuid oluliselt erinevat pilti sealt välja ei tulnud.

Meeste ja naiste hinna võrdlemiseks sai kasutatud t -testi, veakriteeriumiks 0.05. Võrreldes meeste ($M=57.65$, $SD=5.55$) ja naiste ($M=58.83$, $SD=5.69$) keskmiseid valentsihinna kõigile sõnadele, selgus et t -testi põhjal statistiliselt olulist erinevust ei esinenud ($t(98)=1.041$, $p=0.150$). Samuti ei esinenud statistiliselt olulist erinevust meeste ($M=51.58$, $SD=8.62$) ja naiste ($M=51.37$, $SD=8.61$) mõjuhinna vahel, $t(98)=0.120$, $p=0.905$.

Võrreldes naiste ja meeste valentsihinna positiivsetele sõnadele, selgub et naised ($M=61.16$, $SD=6.2$) annavad positiivsetele sõnadele kõrgemaid hinna kui mehed ($M=59.4$, $SD=6.01$), kuid see erinevus ei tulnud välja statistiliselt olulisel määral ($t(98)=1.433$, $p=0.155$). Võrreldes naiste ja meeste valentsihinna negatiivsetele sõnadele (Joonis 4.) selgus, et naiste puhul ($M=33.17$, $SD=10.02$) on keskmised hinna negatiivsematele sõnadele madalamad (negatiivsemad) kui meeste puhul ($M=38.41$, $SD=12.01$) ($t(98)=2.379$, $p=0.019$).

Joonis 4. Meeste ja naiste keskmised hinna negatiivse valentsiga sõnadele.

Arutelu ja järeldused

Uurimuse põhieesmärgiks oli eestikeelsete stiimulsõnade andmebaasi loomine, mida oleks edaspidi võimalik kasutada erinevates psühholoogilistes eksperimentides. Andmebaasi loomise käigus kogusin andmed 120 3-5 tähelise eestikeelse nimisõna aktivatsiooni ja mõju hinnangute kohta, mida oleks võimalik edaspidi kasutada erinevates eestikeelseid sõnu sisaldavates eksperimentides. Sõnad jaotusid varasemate uuringute tulemustest lähtuvalt ootuspäraselt U-kujulisele kõverale (Kanske & Kotz, 2010; Eilola & Havelka, 2010; Moors et al., 2013; Kissler et al., 2006). Uurisin ka soolisi erinevusi ja leidsin, et mõningal määral soolised erinevused sõnade emotsionaalse sisu tajumisel erinesid, kuid mitte nii suurel määral, kui esialgu oli oodatud.

Püstitasin sooliste erinevuste võrdlemiseks hüpoteesi, mille kohaselt naised võiksid anda sõnadele emotsionaalsemaid hinnanguid kui mehed. Tulemuste võrdlemisel tuli välja statistiliselt oluline erinevus meeste ja naiste negatiivse valentsiga sõnade hinnangute vahel, mille puhul naised hindasid negatiivseid sõnu tõesti negatiivsematena kui mehed ($t(98)=2.379$, $p=0.019$). Tulemus oli kooskõlas esialgse hüpoteesiga ning kinnitas ka varem leitud tulemusi, kus on näidatud, et naised tõlgendavad infot negatiivsemalt (Goodwin & Gotlib, 2003; Weisberg et al., 2011). Antud uuringus näitasime, et naised ja mehed tõepoolest saavad negatiivsetest sõnadest erineval moel aru, vähemasti emotsionaalse valentsi suhtes. Samuti hindasid naised positiivse valentsiga sõnu keskmiselt positiivsematena, kuid see erinevus ei osutunud statistiliselt oluliseks. Statistiliselt oluline erinevus võis tulla sellest, et naised kasutasid hinnanguid andes skaalat laiaulatuslikumalt, mehed aga andsid väiksema variatiivsusega hinnanguid. Suurem variatiivsus naiste hinnangutes viitaks sellele, et naised on tundlikumad emotsionaalse sisu suhtes. Kõikide sõnade üldiste keskmiste aktivatsiooni ega ka valentsi hinnangute puhul meeste ja naiste vahel statistiliselt olulist erinevust välja ei tulnud. Seega leidis püstitatud hüpotees vaid osaliselt kinnitust.

Andmetest selgus, et positiivsete ja negatiivsete valentsihinnangutega sõnad ei jagunenud sugugi võrdselt – negatiivse hinnanguga sõnu oli tunduvalt vähem kui positiivse hinnanguga sõnu. Sellegi poolest oli kasutatud sõnade valim esinduslik, kuna sõnad olid Eesti Kirjakeele Sagedussõnastikust valitud juhuslikult ning sellist jaotuvust võiks üldistada eesti keelele. Võimalik, et proportsioonid oleksid võrdsemad, kui kaasatud oleksid olnud ka eestikeelsed omadussõnad. Mitmetes varasemates uuringutes on kasutatud lisaks nimisõnadele ka omadus- või tegusõnu ning sõnad on jaotunud positiivse ja negatiivse poole peale võrdsemalt (nt. Moors et al., 2013; Bradley & Lang, 1999a).

Sõnade keskmiste valentsi ja aktivatsiooni hinnangute puhul (Lisa 1., Lisa 2., Lisa 3.) võib näha väga kõrgeid standardhälbeid. See võib tuleneda tõenäoliselt sellest, et hinnanguskaala (1-100) oli väga suur ning katseisikute arv selle jaoks liiga väike. Tõenäoliselt oleksid standardhälvete tulemused olnud paremad väiksema hinnanguskaala valiku korral, nagu seda on tehtud ka varasemates uurimustes (nt Moors et al., 2013; Kanske & Kotz, 2010; Eilola & Havelka, 2010).

Kuna olulisi erinevusi meeste ja naiste üldiste hinnangute vahel meie töös ei leitud, võiks sellest järeldada, et kõikide katseisikute hinnangutest koosnevat sõnadekogumikku võib rakendada ühtaegu nii meessoost kui naissoost katseisikute puhul. Küll aga võib tulevastest töödes kasutatavate negatiivsete sõnade puhul kaaluda sõnade valikul meeste ja naiste hinnangute erinevuste arvesse võtmist.

Käesolevas töös koostatud sõnade andmebaasi on võimalik rakendada tulevastest töödes. Sõnade andmebaas on esinduslik ning sellest on võimalik vaadata ka andmete soolisi erinevusi emotsioonihinnangutes konkreetsetele eestikeelsetele sõnadele.

Kirjanduse loetelu

- Altarriba, J. B., Bauer, L. M., & Benvenuto, C. (1999). Concreteness, context availability, and imageability ratings and word associations for abstract, concrete, and emotion words. *Behavior Research Methods, Instruments, & Computers*, 31, 578-602.
- Bauer, L. M., & Altarriba, J. (2008). An investigation of sex differences in word ratings across concrete, abstract, and emotion words. *The Psychological Record*, 58, 465-474
- Bradley, M. M., & Lang, P. J. (1999a). Affective norms for English words (ANEW): Stimuli, instruction manual and affective ratings. Technical report C-1. Gainesville, FL: The Center for Research in Psychophysiology, University of Florida.
- Bradley, M. M., & Lang, P. J. (1999b). International affective digitized sounds (IADS): Stimuli, instruction manual and affective ratings. Technical report B-2. Gainesville, FL: The Center for Research in Psychophysiology, University of Florida.
- Eilola, T. M., & Havelka, J. (2010). Affective norms for 210 British English and Finnish nouns. *Behavior Research Methods*, 42 (1), 134-140.
- Eviatar, Z., & Zaidel, E. (1991). The effects of word length and emotionality on hemispheric contribution to lexical decision. *Neuropsychologia*, 29, 415-428.
- Flowers, J. H., & Stoup, C. M. (1977). Selective attention between words, Shapes and colors in speeded classification and vocalization tasks. *Memory and Cognition*, 5, 299-307

- Freibergs, I. & Vikis-Freibergs, V. (1976). Free association norms in French and English: Inter-linguistic and intra-linguistic comparisons. *Canadian Journal of Psychology*, *30*, 123-133.
- Goodwin, R. D. & Gotlib, I. H. (2003). Gender differences in depression: the role of personality factors. *Psychiatry Research*, *126*, 135–142
- Kaalep, H. J., Muischnek, K. Eesti kirjakeele sagedussõnastik. TÜ kirjastus, Tartu 2002, 205 lk. E-versioon: <http://www.cl.ut.ee/ressursid/sagedused/tabel1.txt>
- Kanske, P., & Kotz, A. S. (2007). Concreteness in emotional words: ERP evidence from a hemifield study. *Brain Research*, *1148*, 138-148.
- Kanske, P., & Kotz, A. S. (2010). Leipzig Affective Norms for German: A reliability study. *Behavior Research Methods*, *42* (4), 987-991.
- Kissler, J., Assadollahi, R., & Herbert, C. (2006). Emotional and semantic networks in visual word processing: Insights from ERP studies. *Progress in Brain Research*, *156*, 147-184
- Kuchinke, L., Jacobs, A. M., Grubich, C., Võ, M. L.-H., Conrad, M., & Herrmann, M. (2005). Incidental effects of emotional valence in single word processing: An fMRI study. *NeuroImage*, *28*, 1022-1032.
- Kuchinke, L., Jacobs, A. M., Võ, M. L., Conrad, M., Grubich, C., & Herrmann, M. (2006). Modulation of prefrontal cortex activation by emotional words in recognition memory. *NeuroReport*, *17*, 1037-1041.
- Lahl, O., Göritz, A. S., Pietrowsky, R., & Rosenberg, J. (2009). Using the World-Wide Web to obtain large-scale word norms: 190,212 ratings on a set of 2,654 German nouns. *Behavior Research Methods*, *41*, 13-19.
- Lang, P. J., Bradley, M. M., & Cuthbert, B. N. (2008). International affective picture system (IAPS): Affective ratings of pictures and instruction manual. Technical Report A-8. Gainesville, FL: The Center for Research in Psychophysiology, University of Florida.
- MacKay, D. G., & Ahmetzanov, M. V. (2005). Emotion, memory, and attention in the taboo Stroop paradigm: An experimental analogue of flashbulb memories. *Psychological Science*, *16*, 25-32.
- Moors, A., Houwer, D. J., & jt (2013). Norms of valence, arousal, dominance, and age of acquisition for 4,300 Dutch words. *Behavior Research Methods*, *45*, 160-177.
- Nakic, M., Smith, B. W., Busis, S., Vythilingam, M., & Blair, J. R. (2006). The impact of affect and frequency on lexical decision: The role of the amygdala and inferior frontal cortex. *NeuroImage*, *31*, 1752-1761.

- Ortigue, S., Michel, C. M., Murray, M. M., Mohr, C., Carbonnel, S., & Landis, T. (2004). Electrical neuroimaging reveals early generator modulation to emotional words. *NeuroImage*, 21, 1242-1251.
- Osgood, C. E., Suci, G. J., & Tannenbaum, P. H. (1957). *The measurement of meaning*. Urbana, IL: University of Illinois Press.
- Redondo, J., Fraga, I., Padron, I., & Comesana, M. (2007). The Spanish adaption of ANEW (Affective Norms for English Words). *Behavior Research Methods*, 39, 600-605.
- Russell, J. A. (1991). Culture and the categorization of emotion. *Psychological Bulletin*, 110, 426-450.
- Scott, G. G., O'Donnell, P. J., Leuthold, H., & Sereno, S. C. (2009). Early emotion word processing: Evidence from event-related potentials. *Biological Psychology*, 80, 95-104.
- Sim, T.-C., & Martinez, C. (2005). Emotion words are remembered better in the left ear. *Laterality*, 10, 149-159.
- Soeares, A. P., Comesaña, M., jt (2011). The adaptation of the Affective Norms for English Words (ANEW) for European Portuguese. *Behavior Research Methods*, 44, 256-269.
- Stevenson, R. A., Mikels, J. A., & James, T. W. (2007). Characterization of the Affective Norms for English Words by discrete emotional categories. *Behavior Research Methods*, 39, 1020-1024.
- Vö, M. L., Conrad, M., Kuchinke, L., Urton, K., Hofmann, M. J., & Jacobs, A. M. (2009). The Berlin Affective Word List Reloaded (BAWL-R). *Behavior Research Methods*, 41, 534-538.
- Vö, M. L., Jacobs, A. M., & Conrad, M. (2006). Cross-validating the Berlin Affective Word List. *Behavior Research Methods*, 38, 606-609.
- Williams, J. M. G., Mathews, A., & MacLeod, C. (1996). The emotional Stroop task and psychopathology. *Psychological Bulletin*, 120, 3-24.
- Weisberg, Y. J., DeYoung, C. G., & Hirst, J. B. (2011). Gender differences in personality across the ten aspects of the Big Five. *Front Psychology*, 2, 178

Lisa 1. Kõigi 100 katseisiku valentsi (valents keskm.) ning mõju (mõju keskm.) hinnangute keskmised ning standardhälbed (valents SD) ja (mõju SD) 120-le eestikeelsele nimisõnale, esitatuna tähestikulises järjekorras. Sagedus tähistab siinkohal Eesti Kirjakeele Sõnastiku andmetel sõna esinemise sagedust eestikeelsete ajakirjanduse ja ilukirjanduse tekstide juhuslikes väljavõtetes kokku.

<u>sõna</u>	<u>valents keskm.</u>	<u>valents SD</u>	<u>mõju keskm.</u>	<u>mõju SD</u>	<u>sagedus</u>
aasta	55.86	15.47	45.02	20.19	3337
aed	66.66	15.62	49.75	23.70	150
aken	60.29	15.65	45.53	22.75	384
ala	48.14	12.48	35.96	18.70	113
algus	63.74	16.99	57.79	22.44	399
alus	50.14	15.85	34.09	20.52	249
areng	70.85	18.72	62.59	17.35	158
arst	48.80	21.20	56.53	20.85	228
aru	63.29	16.78	49.29	22.00	569
arve	34.96	17.89	55.69	24.53	139
auk	38.35	18.30	46.50	20.89	102
autor	57.39	16.90	43.96	19.45	149
buss	43.66	16.33	40.51	20.93	208
ema	77.33	18.26	65.73	21.29	795
film	66.36	17.76	58.69	20.76	260
häääl	64.08	13.45	55.54	19.57	575
häda	25.86	18.91	59.23	23.59	110
härä	60.30	17.00	48.01	22.23	221
hing	64.60	21.70	58.66	21.74	302
hirm	24.56	18.79	65.99	21.83	184
hulk	51.08	12.39	37.91	19.41	237
hunt	48.82	20.25	56.71	21.25	115
huul	62.78	15.70	51.58	22.32	128
idee	73.94	16.13	70.49	16.57	149

ilm	60.34	14.28	56.09	21.33	233
isa	64.90	23.02	60.60	23.71	589
isik	55.39	13.86	47.78	17.90	215
jõud	69.46	18.03	67.42	17.27	322
juht	55.39	18.63	56.85	20.99	735
jutt	56.88	14.66	47.62	18.82	508
juuli	72.99	19.23	64.36	24.29	148
juuni	71.88	17.85	59.76	23.26	123
juus	54.09	15.50	39.08	20.37	175
kala	59.44	17.09	43.22	22.33	140
käsi	58.52	14.31	44.52	20.22	1408
kasu	65.22	19.35	59.66	18.08	169
kasv	57.98	14.88	45.47	20.22	107
katus	55.97	15.87	39.73	20.88	118
kaup	54.45	17.08	46.31	19.26	177
keha	59.89	18.36	58.13	21.34	249
kirik	47.14	20.87	40.39	22.57	17
kodu	80.04	17.78	66.88	24.70	764
koht	52.45	15.78	42.99	21.15	759
kõht	49.45	18.56	45.35	20.20	102
kohus	36.28	16.86	54.29	23.79	271
kõrv	53.71	10.88	39.90	18.99	199
kott	52.23	13.47	36.17	18.25	102
kuju	51.61	12.66	37.90	20.10	121
kurat	31.16	21.38	56.64	26.14	116
kuu	62.84	16.96	51.33	18.52	603
lause	53.42	13.42	37.23	19.51	102
lind	62.98	17.97	48.12	23.18	147
linn	54.65	17.95	49.60	22.81	900

lumi	55.89	24.25	50.84	24.17	154
märk	53.56	13.93	47.44	21.29	174
märts	57.65	16.73	44.68	21.49	265
mees	65.86	19.04	57.57	22.52	2406
meri	72.27	17.29	58.35	24.78	269
mets	70.60	16.89	55.15	24.01	265
minut	52.27	12.69	48.41	18.93	212
mõök	53.77	18.43	52.58	22.00	36
mõte	69.10	15.12	64.60	21.35	821
nädal	50.40	15.26	45.57	19.28	563
nägu	61.62	14.40	50.83	21.29	685
nahk	54.12	15.97	44.64	17.55	103
naine	70.90	17.04	64.17	23.78	1666
nali	76.10	17.56	67.02	22.83	102
neiu	70.92	16.67	62.43	22.21	139
nurm	59.35	16.89	38.41	21.45	20
õde	69.83	17.80	55.95	21.44	154
õhk	69.43	16.21	52.10	21.89	245
õhtu	66.88	15.84	54.59	22.38	476
õnn	87.73	13.49	74.94	18.48	249
osa	51.75	11.69	40.45	19.34	729
otsus	57.57	16.54	59.63	20.00	411
päike	86.54	13.36	72.42	22.26	220
pihk	51.51	14.14	41.71	20.26	149
pilk	62.24	15.34	58.15	16.97	489
pilt	60.97	15.21	50.10	22.15	324
põld	60.26	16.88	40.45	22.24	101
pood	54.34	19.82	49.86	23.81	107
puu	67.11	15.31	44.11	20.63	271

raha	62.88	24.15	70.04	18.03	941
rida	50.97	12.00	34.71	18.65	154
riie	56.10	14.76	42.65	21.43	174
rind	61.26	14.91	54.73	24.61	179
rist	41.98	20.51	48.81	22.23	113
roll	55.08	11.85	44.46	20.62	128
rubla	33.67	20.50	31.93	24.49	122
ruum	53.16	13.42	41.15	18.34	247
sadam	61.90	16.01	50.53	21.45	178
samm	56.06	10.60	46.56	20.11	292
selg	51.07	14.07	43.02	18.58	414
silm	63.03	14.86	53.84	19.83	1149
sõit	63.01	16.32	59.54	20.12	109
sõna	55.41	15.65	42.90	21.12	1730
sõrm	54.09	10.71	41.30	20.22	183
sugu	55.24	14.27	51.14	21.07	133
suhe	68.71	17.92	65.27	20.12	294
suu	61.53	13.90	48.78	22.89	354
tasku	53.61	12.91	36.26	20.43	134
tasu	68.83	17.20	65.90	19.43	123
teade	55.02	14.64	58.78	21.13	186
tee	64.11	15.11	48.83	22.38	871
tegu	61.45	15.04	58.30	21.12	228
teos	57.17	16.44	43.81	19.86	118
toime	52.46	13.91	44.23	18.87	141
töö	55.69	19.29	64.75	19.08	1106
tõus	65.19	16.74	57.10	19.69	109
tuba	57.07	12.38	39.46	19.82	438
tütar	73.10	16.53	62.56	23.07	230

vägi	66.81	16.79	63.07	23.65	113
väide	49.25	11.89	44.61	21.70	167
vaim	53.03	22.17	54.24	22.11	150
vald	50.88	13.16	31.17	19.04	200
valik	52.03	17.00	56.65	20.78	120
värav	57.75	15.43	47.60	23.49	153
vari	43.75	17.70	45.82	21.06	144
võim	52.15	22.67	61.21	23.05	197
võit	81.01	16.66	77.31	16.54	213

Lisa 2. Meessoost katseisikute valentsi (valents keskm.) ning mõju (mõju keskm.) hinnangute keskmised ning standardhälbed (valents SD) ja (mõju SD) 120-le eestikeelsele nimisõnale, esitatuna tähestikulises järjekorras. Sagedus tähistab siinkohal Eesti Kirjakeele Sõnastiku andmetel sõna esinemise sagedust eestikeelsete ajakirjanduse ja ilukirjanduse tekstide juhuslikes väljavõtetes kokku. N=43

<u>sõna</u>	<u>valents keskm.</u>	<u>valents SD</u>	<u>mõju keskm.</u>	<u>mõju SD</u>	<u>sagedus</u>
aasta	55.21	14.00	44.02	21.49	3337
aed	60.56	14.54	44.35	21.43	249
aken	60.16	15.31	46.02	22.51	322
ala	47.91	11.29	36.79	17.05	183
algus	57.98	17.44	51.12	23.02	215
alus	50.30	15.81	38.56	21.74	178
areng	65.49	19.01	60.00	16.90	139
arst	51.23	22.26	53.26	18.28	121
aru	63.70	15.95	48.81	19.93	302
arve	39.49	22.12	56.95	23.95	941
auk	44.77	19.34	46.86	19.77	228
autor	56.79	17.79	42.40	18.62	149
buss	46.23	15.90	43.05	21.49	230
ema	73.63	18.91	59.00	21.70	102
film	63.51	18.18	57.49	22.04	177
hää	60.84	13.63	51.81	18.79	213
häda	29.37	20.19	58.74	20.66	113
här	60.33	16.71	48.56	21.97	603
hing	59.84	22.13	58.23	18.15	123
hirm	31.14	20.06	64.91	21.97	269
hulk	51.79	12.29	40.23	19.95	271
hunt	51.35	20.45	55.81	20.53	1730
huul	61.14	15.16	56.63	21.95	128
idee	71.65	17.85	68.19	16.33	411

ilm	59.95	12.81	54.67	21.31	199
isa	64.72	19.95	59.07	22.29	221
isik	53.42	15.57	46.16	18.21	102
jõud	66.14	20.97	64.79	19.39	148
juht	59.40	17.40	58.35	19.30	795
jutt	55.16	13.75	47.30	17.48	237
juuli	68.81	18.99	56.79	26.39	48
juuni	69.21	18.25	52.47	24.09	247
juus	51.47	15.13	40.93	19.01	563
kala	59.53	18.76	45.51	22.73	120
käsi	59.53	13.35	49.12	19.44	113
kasu	65.72	19.63	61.67	17.59	1666
kasv	55.53	12.35	46.65	20.23	123
katus	57.14	16.21	44.67	21.01	109
kaup	57.74	18.68	49.16	19.55	821
keha	64.21	17.14	61.95	20.91	764
kirik	46.07	19.80	36.63	21.87	212
kodu	75.98	19.67	65.42	20.29	149
koht	50.88	16.07	42.63	19.95	208
kõht	57.79	17.59	40.44	20.38	118
kohus	38.42	18.85	56.42	23.01	1408
kõrv	53.79	11.43	40.00	19.08	174
kott	52.98	12.14	37.47	18.29	1106
kuju	49.23	14.53	44.09	20.54	292
kurat	36.65	22.77	59.14	24.37	153
kuu	59.77	16.80	49.98	18.98	110
lause	51.05	15.46	40.00	19.68	109
lind	58.58	17.29	48.53	22.83	324
linn	57.77	14.35	49.21	17.84	228

lumi	52.14	25.91	53.23	22.68	154
märk	54.56	14.84	42.65	18.05	103
märts	59.40	16.41	47.30	23.55	118
mees	58.60	20.45	47.44	19.18	150
meri	67.02	18.40	57.53	22.59	169
mets	69.21	17.89	53.86	22.10	107
minut	54.00	11.29	47.86	17.58	90
mõök	55.86	17.94	50.23	20.87	113
mõte	65.95	16.27	65.02	19.62	139
nädal	52.21	14.07	45.23	19.87	184
nägu	61.79	15.17	51.93	22.25	575
nahk	53.95	17.15	44.26	17.17	871
naine	71.44	20.75	75.07	19.55	150
nali	71.44	19.28	65.16	25.34	141
neiu	75.98	17.90	75.30	17.08	154
nurm	57.21	14.96	40.91	19.40	101
õde	69.63	16.27	56.30	17.40	20
õhk	65.65	17.74	52.72	20.12	102
õhtu	62.47	16.94	53.51	23.62	128
õnn	83.81	15.05	70.23	19.89	249
osa	49.84	9.90	42.63	18.41	260
otsus	57.09	16.20	56.58	20.81	589
päike	80.81	14.23	67.42	21.93	167
pihk	51.35	13.27	42.02	19.78	220
pilk	60.05	16.03	57.42	16.01	115
pilt	57.07	15.28	51.47	22.10	508
põld	58.56	17.33	41.72	20.58	438
pood	54.91	20.45	52.51	23.90	186
puu	64.09	15.63	48.30	18.53	140

raha	62.02	27.25	70.26	17.78	158
rida	50.28	12.40	34.00	18.78	245
riie	53.98	14.18	41.93	20.29	685
rind	64.47	16.95	63.23	24.64	197
rist	40.81	18.85	51.35	18.72	133
roll	53.63	11.70	43.44	21.62	144
rubla	32.21	23.15	33.51	27.13	17
ruum	51.00	12.67	44.63	17.47	759
sadam	61.47	16.20	51.30	21.82	36
samm	55.42	9.18	50.67	17.95	200
selg	52.35	13.36	40.35	20.95	233
silm	60.14	16.40	53.79	18.70	399
sõit	61.53	14.44	58.72	21.27	354
sõna	53.63	13.23	43.81	21.63	384
sõrm	54.35	10.95	40.95	18.97	265
sugu	57.77	16.06	56.07	21.80	179
suhe	70.49	16.08	63.77	17.41	175
suu	60.56	12.94	53.19	21.57	735
tasku	51.09	13.04	39.70	20.16	174
tasu	67.72	16.07	63.91	20.30	122
teade	54.42	14.97	56.19	18.92	2406
tee	59.84	12.78	45.37	21.81	569
tegu	60.02	16.79	58.60	23.24	116
teos	53.12	16.91	43.84	16.83	1149
toime	50.88	14.77	43.02	18.38	271
töö	55.79	18.12	60.81	18.09	249
tõus	63.16	15.48	53.67	20.84	134
tuba	55.91	11.71	41.33	20.87	149
tütär	73.19	17.69	59.19	25.19	102

vägi	64.95	16.94	66.19	20.93	294
väide	50.47	12.49	48.26	20.87	102
vaim	51.91	19.25	54.79	20.81	729
vald	52.02	10.17	31.42	18.62	154
valik	52.84	15.56	55.02	20.65	414
värav	59.53	14.22	50.47	21.48	476
vari	45.05	19.36	47.65	21.23	107
võim	54.81	23.10	61.44	25.21	265
võit	77.86	19.23	76.88	16.84	147

Lisa 3. Naissoost katseisikute valentsi (valents keskm.) ning mõju (mõju keskm.) hinnangute keskmised ning standardhälbed (valents SD) ja (mõju SD) 120 eestikeelsele nimisõnale, esitatuna tähestikulises järjekorras. Sagedus tähistab siinkohal Eesti Kirjakeele Sõnastiku andmetel sõna esinemise sagedust eestikeelsete ajakirjanduse ja ilukirjanduse tekstide juhuslikes väljavõtetes kokku. N=57

<u>sõna</u>	<u>valents keskm.</u>	<u>valents SD</u>	<u>mõju keskm.</u>	<u>mõju SD</u>	<u>sagedus</u>
aasta	56.35	16.60	45.77	19.31	3337
aed	71.26	14.91	53.82	24.67	150
aken	60.39	16.04	45.16	23.11	384
ala	48.32	13.40	35.33	19.98	113
algus	68.09	15.40	62.82	20.80	399
alus	50.02	16.03	30.72	19.06	249
areng	74.89	17.60	64.54	17.57	158
arst	46.96	20.37	59.00	22.44	228
aru	62.98	17.52	49.65	23.61	569
arve	31.54	13.09	54.74	25.13	139
auk	33.51	15.99	46.23	21.86	102
autor	57.84	16.34	45.14	20.13	149
buss	41.72	16.51	38.60	20.48	208
ema	80.12	17.40	70.81	19.67	795
film	68.51	17.28	59.60	19.88	260
hää	66.53	12.90	58.35	19.83	575
häda	23.21	17.60	59.60	25.75	110
här	60.28	17.36	47.60	22.60	221
hing	68.19	20.85	58.98	24.26	302
hirm	19.60	16.25	44.16	18.92	184
hulk	50.54	12.54	36.16	18.99	237
hunt	46.91	20.06	57.39	21.93	115
huul	64.02	16.12	47.77	22.03	128

idee	75.67	14.62	72.23	16.67	149
ilm	60.63	15.41	57.16	21.48	233
isa	65.04	25.26	61.75	24.86	589
isik	56.88	12.35	49.00	17.72	215
jõud	71.96	15.17	69.40	15.37	322
juht	52.37	19.09	55.72	22.28	735
jutt	58.18	15.29	47.86	19.92	508
juuli	76.14	18.96	70.07	21.06	148
juuni	73.89	17.43	65.26	21.19	123
juus	56.07	15.61	37.68	21.40	175
kala	59.37	15.87	41.49	22.06	140
käsi	57.75	15.06	41.05	20.27	1408
kasu	64.84	19.30	58.14	18.44	169
kasv	59.82	16.40	44.58	20.35	107
katus	55.09	15.70	36.00	20.17	118
kaup	51.96	15.48	49.95	21.34	177
keha	56.63	18.72	55.25	21.38	249
kirik	47.95	21.79	41.56	21.27	17
kodu	83.11	15.69	67.98	27.68	764
koht	53.63	15.60	43.26	22.19	759
kõht	43.16	16.82	49.05	19.43	102
kohus	34.67	15.16	52.68	24.44	271
kõrv	53.65	10.55	39.82	19.09	199
kott	51.67	14.48	35.19	18.32	102
kuju	53.40	10.83	33.23	18.61	121
kurat	27.02	19.46	54.75	27.47	11
kuu	65.16	16.85	52.35	18.27	603
lause	55.21	11.48	35.14	19.28	102
lind	66.30	17.91	47.81	23.63	147

linn	52.30	20.06	49.89	26.09	900
lumi	58.72	22.74	49.04	25.29	154
märk	52.81	13.29	51.05	22.94	174
märts	56.33	16.98	42.70	19.78	265
mees	71.33	16.02	65.21	21.95	2406
meri	76.23	15.41	58.96	26.49	269
mets	71.65	16.18	56.12	25.51	265
minut	50.96	13.61	48.82	20.03	212
mõök	52.19	18.80	54.35	22.84	36
mõte	71.47	13.86	64.28	22.74	821
nädal	49.04	16.09	45.82	19.00	563
nägu	61.49	13.92	50.00	20.70	685
nahk	54.25	15.18	44.93	17.97	103
naine	70.49	13.78	55.95	23.52	1666
nali	79.61	15.40	68.42	20.86	102
neiu	67.11	14.71	52.72	20.73	139
nurm	60.96	18.18	36.53	22.86	20
õde	69.98	19.02	55.68	24.19	154
õhk	72.28	14.47	51.63	23.31	245
õhtu	70.21	14.22	55.40	21.58	476
õnn	90.68	11.44	78.49	16.64	249
osa	53.19	12.78	38.81	20.02	729
otsus	57.93	16.92	61.93	19.24	411
päike	90.86	10.92	76.19	21.94	220
pihk	51.63	14.88	41.47	20.79	149
pilk	63.89	14.71	58.70	17.78	48
pilt	63.91	14.61	49.07	22.32	324
põld	61.54	16.57	39.49	23.55	101
pood	53.91	19.50	47.86	23.76	107

puu	69.39	14.79	40.95	21.71	271
raha	63.53	21.75	69.88	18.36	941
rida	51.49	11.77	35.25	18.70	154
riie	57.70	15.11	43.19	22.41	174
rind	58.84	12.80	48.32	22.75	179
rist	42.86	21.81	46.89	24.54	113
roll	56.18	11.94	45.23	19.99	128
rubla	34.77	18.38	30.74	22.48	122
ruum	54.79	13.84	38.53	18.69	247
sadam	62.23	16.00	43.23	22.87	178
samm	56.54	11.62	43.46	21.23	292
selg	50.11	14.64	45.04	16.48	414
silm	65.21	13.32	53.88	20.80	1149
sõit	64.12	17.65	60.16	19.37	109
sõna	56.75	17.25	42.21	20.90	1730
sõrm	53.89	10.63	66.81	21.89	183
sugu	53.33	12.57	47.42	19.89	133
suhe	67.37	19.23	66.40	22.02	294
suu	62.26	14.66	45.46	23.48	354
tasku	55.51	12.59	33.67	20.43	134
tasu	69.67	18.10	67.40	18.79	123
teade	55.47	14.51	60.74	22.63	186
tee	67.33	16.01	51.44	22.64	871
tegu	62.53	13.63	58.07	19.58	228
teos	60.23	15.53	43.79	22.02	118
toime	53.65	13.22	45.14	19.33	14
töö	55.61	20.29	67.72	19.43	1106
tõus	66.72	17.61	59.68	18.54	109
tuba	57.95	12.89	38.05	19.06	438

tütar	73.04	15.75	65.11	21.21	230
vägi	68.21	16.69	60.72	25.44	113
väide	48.33	11.45	41.86	22.09	167
vaim	53.88	24.27	53.82	23.22	150
vald	50.02	15.06	30.98	19.52	200
valik	51.42	18.12	57.88	20.98	120
värav	56.40	16.27	45.44	24.86	153
vari	42.77	16.45	44.44	21.01	144
võim	50.14	22.33	61.04	21.51	197
võit	83.39	14.15	77.63	16.45	213

Käesolevaga kinnitan, et olen korrekselt viidanud kõigile oma töös kasutatud teiste autorite poolt loodud kirjalikele töödele, lausetele, mõtetele, ideedele või andmetele.

Olen nõus oma töö avaldamisega Tartu Ülikooli digitaalarhiivis DSpace.

/Triin Alliksoo/
